

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 17.6.2008
COM(2008) 364 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Pregled delovanja regionalnih svetovalnih svetov

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Ocena glavnih elementov splošnega okvira, vzpostavljenega s Sklepom Sveta 2004/585/ES, kot je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2007/409/ES.....	4
2.1.	Geografska pokritost	4
2.2.	Sestava, članstvo in operativni postopki	5
2.2.1.	Sestava.....	5
2.2.2.	Članstvo.....	5
2.2.3.	Sestava z zakonom določenih organov	5
2.2.4.	Operativni postopki.....	6
2.3.	Sodelovanje nečlanov.....	7
3.	Doprinos regionalnih svetovalnih svetov k postopku odločanja na področju skupne ribiške politike.....	8
3.1.	Splošni trendi: izboljšanje dialoga med in z zainteresiranimi stranmi.....	8
3.2.	Dejavnosti, ki sledijo nasvetom regionalnih svetovalnih svetov	9
3.3.	Možni načini za izboljšanje kakovosti in pravočasnosti nasvetov regionalnih svetovalnih svetov	10
4.	Zaključek.....	11
	PRILOGA 1 – Delujoči regionalni svetovalni sveti (1. januarja 2008).....	13
	PRILOGA 2 – Statistični podatki o dejavnostih RAC.....	14

1. UVOD

Regionalni svetovalni sveti (RAC) so bili ustanovljeni, da bi v skupno ribiško politiko (SRP) vključili znanje in izkušnje ribičev in drugih zainteresiranih strani ter da bi upoštevali raznovrstne pogoje v vodah Skupnosti¹. S svetovanjem Komisiji in državam članicam prispevajo k doseganju ciljev SRP.

Sklep Sveta št. 2004/585/ES z dne 19. julija 2004 (v nadaljnjem besedilu: Sklep) je določil skupni okvir za regionalne svetovalne svete, vključno z njihovim številom (skupno sedem), geografsko pokritostjo, sestavo in strukturo ter nekaterimi proceduralnimi pravili². Regionalni svetovalni sveti so organi, ki jih vodijo zainteresirane strani in ki del svojih operativnih stroškov pokrivajo s sredstvi Skupnosti.

Člen 11 Sklepa določa, da „*tri leta po začetku veljavnosti zadnjega regionalnega svetovalnega sveta, ali najkasneje do 30. junija 2007, Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju tega sklepa in delovanju regionalnih svetovalnih svetov.*“

Dejansko je v tem primeru proces vzpostavitve regionalnih svetovalnih svetov trajal več kot tri leta in še ni končan. Do 30. junija 2007 je bilo vzpostavljenih šest od sedmih RAC, čeprav sta bila dva med njimi – RAC za jugozahodne vode in RAC za dolge plovbe – ustanovljena šele spomladi 2007 (glej Prilogo 1). Ker RAC za Sredozemsko morje še ne deluje, bi torej ocenjevalno poročilo, če bi bilo objavljeno junija 2007, zajemalo le štiri RAC. Komisija se je zato odločila, da objavo tega poročila prestavi za eno leto.

Medtem je Komisija po prvi oceni potenciala regionalnih svetovalnih svetov, da prispevajo k razvoju SRP, predlagala spremembo njihove finančne ureditve, saj je ugotovila, da za učinkovito izvajanje svoje svetovalne vloge v okviru SRP potrebujejo finančno stabilnost. Predlog sta podprla Svet in Parlament ter je stopil v veljavo 15. junija 2007³.

V tem poročilu je predstavljena analiza in ocena Komisije glede obstoječega okvira za delovanje regionalnih svetovalnih svetov⁴. Poročilo obravnava tudi prispevek regionalnih svetovalnih svetov k SRP, opisuje trenutne trende in predlaga izboljšave v procesu posvetovanja. V skladu s členom 11 Sklepa ocena Komisije ne proučuje možnega razvoja vloge regionalnih svetovalnih svetov v sistemu upravljanja SRP, kot je opredeljen v Uredbi Sveta št. 2371/2002. To bi bilo treba storiti v okviru naslednje reforme SRP.

¹ Člena 31 in 32 Uredbe Sveta (ES) št. 2371/2002 z dne 20. decembra 2002 o ohranjanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike (UL L 358, 31.12.2002, str. 59–80).

² UL L 256, 3.8.2004, str. 17–22.

³ Sklep Sveta 409/2007/ES z dne 11. junija 2007, UL L 155, 15.6.2007, str. 68–70.

⁴ Ocena Komisije je pripravljena na podlagi njenih lastnih izkušenj z delovanjem RAC in na podlagi rezultatov vprašalnika, ki je bil poslan državam članicam in regionalnim svetovalnim svetom decembra 2006.

2. OCENA GLAVNIH ELEMENTOV SPLOŠNEGA OKVIRA, VZPOSTAVLJENEGA S SKLEPOM SVETA 2004/585/ES, KOT JE BIL SPREMENJEN S SKLEPOM SVETA 2007/409/ES

2.1. Geografska pokritost

Komisija meni, da je obstoječa geografska pokritost na splošno zadovoljiva in da ni potrebe po ustanovitvi dodatnih regionalnih svetovalnih svetov. RAC, zlasti tisti, ki pokrivajo zelo velika območja, bi morali čim bolj izkoristiti možnost ustanavljanja podenot za opravljanje posebnih nalog.

Komisija je prejela vrsto vprašanj, ki so specifično povezana z geografsko pokritostjo regionalnih svetovalnih svetov in o katerih bi lahko dalje razpravljali z drugimi ustanovami in zainteresiranimi stranmi.

- (1) Poudarjeno je bilo, da ima območje ICES IV (zahod Škotske) več skupnega s Severnim morjem, tako z biološkega kot s socialno-ekonomskega vidika.
- (2) Kar zadeva RAC za pelagičen stalež, Sklep Sveta njegovo pristojnost omejuje na štiri posebne staleže na vseh območjih, razen v Baltskem in Sredozemskem morju. Pojavilo se je vprašanje, ali ne bi moral ta RAC zajemati tudi drugih pelagičnih staležev ali z njimi povezanih ribištev, na primer norveškega moliča in prave peščenke v Severnem morju. Komisija meni, da bi morale meje RAC v največji možni meri ustrezati naravnim mejam ekosistemov, zato ne podpira predloga, da naj se Sklep v tem pogledu spremeni.
- (3) Upravljanje z globokomorskimi staleži je postalo za evropska ribištva pomembno politično vprašanje, ki se trenutno obravnava v več delovnih skupinah regionalnih svetovalnih svetov na podlagi geografskih meril. Komisija meni, da sicer ni potrebe za ustanovitev posebnega RAC za globokomorske staleže, vendar bi bilo treba vzpostaviti skupne delovne skupine, ki bi usklajevale svetovanje RAC na to temo in tako preprečile podvajanje delovnih obremenitev.
- (4) Črno morje v Sklepu ni izrecno omenjeno. Vendar bi lahko RAC za Sredozemsko morje pokrival Črno morje prek posebne delovne skupine, kot to počne tudi Generalna komisija za ribištvo za Sredozemlje – na tem modelu je osnovana Priloga I k sklepu iz leta 2004. Druga možnost so priložnostni forumi za posvetovanje med zainteresiranimi stranmi iz Romunije, Bolgarije in ustreznih držav, ki niso članice EU, ter Komisijo. Komisija meni, da ni potrebe po takojšnji ustanovitvi posebnega RAC za Črno morje, da pa je nujno potrebno na regionalni ravni uskladiti dejavnosti v zvezi z upravljanjem ribištva, raziskovanjem, zbiranjem podatkov in ocenjevanjem staležev na območju Črnega morja.

Pogosto se pojavljajo vprašanja, ki zadevajo dva ali več regionalnih svetovalnih svetov. V teh primerih morajo sveti poskušati uskladiti svoja stališča in izdati skupna priporočila, kot določa člen 8 Sklepa. Srečanja med regionalnimi svetovalnimi sveti ponujajo priložnost, da njihovi sekretariati in predsedniki načrtujejo razprave o zadevah v skupnem interesu, in s to prakso bi bilo treba nadaljevati.

2.2. Sestava, članstvo in operativni postopki

2.2.1. Sestava

Vsak RAC ima generalno skupščino in izvršni odbor, podpirajo pa ga sekretariat in vrsta delovnih skupin. Poleg tega so nekateri RAC oblikovali tematske skupine, ki obravnavajo posebna strokovna vprašanja pred začetkom razprave v delovnih skupinah in/ali izvršnem odboru. Čeprav lahko ta praksa olajša nadaljnje razprave, je potrebna zadostna pozornost pri zagotavljanju, da lahko po želji sodelujejo vse zainteresirane strani, vključno z aktivnimi opazovalci (Komisija, nacionalne/regionalne uprave), brez posrednih ali neposrednih omejitev, kot je odsotnost tolmačenja. Kljub temu se je treba izogibati nepotrebni širjenju delovnih skupin in v prihodnosti bo morda potrebna določena mera racionalizacije.

2.2.2. Članstvo

- Ribiški sektor

V ribiškem sektorju je bil najdejavnejši lovni podsektor. To dejstvo je skladno s pričakovanji, saj Sklep določa, da mora vsak izvršni odbor vključevati najmanj enega predstavnika lovne podsektorja iz vsake zadevne države članice. V opredelitev ribiškega sektorja v Sklepu so vključeni tudi predelovalci, trgovci in druge tržne organizacije, na primer trgovci na drobno. Ti udeleženci skupaj s potrošniškimi organizacijami igrajo ključno vlogo pri oblikovanju razvojnih usmeritev na trgu z ribiškimi proizvodi. Komisija je mnenja, da bi morale te interesne skupine postati dejavnejše, tako da bi pomagale oblikovati načelo SRP „od mreže do krožnika“.

Sodelovanje temeljnih interesnih skupin je bilo manj intenzivno od pričakovanega. Pri tako velikih organizacijah, kot so regionalni svetovalni sveti, se temu morda ni mogoče izogniti. Poleg tega veliko ribiških pristanišč nima ustreznih objektov za organizacijo srečanj regionalnih svetovalnih svetov. Kljub temu je treba spodbujati sodelovanje na temeljni ravni.

- Druge interesne skupine

V nekaterih RAC so aktivno sodelovale okoljske in razvojne nevladne organizacije, kljub občasnim težavam z zmogljivostmi in zagotavljanjem sredstev za vse sestanke delovnih skupin. Komisija si želi dejavnejšega sodelovanja ribogojnih proizvajalcev, rekreacijskih in športnih ribičev ter potrošnikov, saj imajo te zainteresirane strani pomembno vlogo v trenutni politiki in tržnih gibanjih, ki vplivajo na SRP.

Ustreznost vključenosti „ženskih gibanj“ v skupino „ribiški sektor“ bi se dalo ponovno pretehtati. V skoraj vseh RAC želijo biti skupine, ki zastopajo „ženska gibanja“, vključene v skupino „druge interesne skupine“, saj menijo, da njihovi interesi segajo dlje od ribištva in zajemajo socialno-ekonomsko dimenzijo obalnih območij kot celote.

Več skupin, katerih članstvo vključuje interesne skupine iz ribiškega sektorja, je zaprosilo, da se pridružijo RAC kot del „drugih interesnih skupin“. Komisija je zaskrbljena, ker skuša vse več takšnih organizacij na ta način pridobiti sedeže v izvršnih odborih, saj lahko to zmoti sedanje ravnovesje interesov.

2.2.3. Sestava z zakonom določenih organov

- Generalna skupščina

Generalna skupščina sprejme letno poročilo in imenuje člane izvršnega odbora. V Sklepu je določeno, da se morajo zadevne države članice dogovoriti o članih generalne skupščine. To je treba izvesti v začetni fazi vzpostavitve RAC. Situacija je manj jasna v primerih, kadar nove organizacije zaprosijo za članstvo, ko je RAC že vzpostavljen in deluje.

Dve tretjini sedežev v generalni skupščini je treba dodeliti predstavnikom ribiškega sektorja, eno tretjino pa predstavnikom drugih interesnih skupin. Potem ko je RAC že vzpostavljen, je to razmerje težko ohraniti. Če na primer izstopi ena nevladna organizacija, bi morali teoretično izključiti dve ribiški organizaciji, da bi ohranili enako razmerje. To pravilo dejansko omejuje tudi število članov in lahko prepreči, da bi se pridružili ribiči temeljne ravni ali tržne organizacije. Obstoječe pravilo za sestavo bi bilo torej treba prilagoditi in hkrati zagotoviti ohranitev pravic vseh skupin, zlasti pri imenovanju predstavnikov v izvršni odbor.

- Izvršni odbor

To je najpomembnejši organ vsakega RAC, saj organizira delo in sprejema priporočila. Število sedežev je omejeno na 24. Tako kot v generalni skupščini sta dve tretjini sedežev dodeljeni ribiškemu sektorju, ena tretjina pa drugim interesnim skupinam.

Sedanji sistem deluje zadovoljivo za večino regionalnih svetovalnih svetov. Kljub temu se zdi, da imata dva med njimi (RAC za dolge plovbe in RAC za Sredozemlje) resne težave z upoštevanjem tega pravila zaradi velikega števila sodelujočih držav članic in organizacij ribiškega sektorja. Za rešitev te težave bi lahko proučili naslednji možnosti:

- S soglasno odločitvijo generalne skupščine bi lahko število sedežev povečali na 30, pri čemer bi ohranili razmerje 2 : 1. V ta namen bi bilo treba spremeniti Sklep, prednost pa bi bila, da bi tako ustvarili več prostora za lovni sektor in hkrati ohranili sedanje ravnovesje različnih interesnih skupin. Vendar se s tem tvega, da bi vsako povečanje števila sedežev v prid lovnega sektorja dejansko še bolj zmanjšalo vpliv drugih interesnih skupin, ki imajo zaradi pomanjkanja sredstev že sedaj težave z zasedanjem dodeljenih sedežev.
- Število sedežev bi lahko ostalo 24, vendar bi lahko RAC v svoj notranji poslovnik vključili sistem rotacije med organizacijami iz iste interesne skupine, tako da bi lahko v daljšem časovnem obdobju več organizacij zasedalo sedež v izvršnem odboru.

V tej fazi zainteresirane strani še niso dosegle soglasja. Komisija je bolj naklonjena drugi možnosti, vendar je pripravljena raziskati alternativne rešitve, pod pogojem, da se ne poruši sedanje ravnovesje interesov.

Čeprav Komisija priznava, da bi morali regionalne svetovalne svete sestavljati predvsem ribiči, verjame tudi, da je za njihovo ustrezno delovanje, kot ga predvideva zakonodajalec Skupnosti, bistveno učinkovito sodelovanje vseh drugih interesnih skupin. Neustrezna zastopanost zainteresiranih strani bi lahko povzročila, da bi se RAC osredotočili na strokovna vprašanja, ki zanimajo le lovni sektor. Da bi spodbudili druge interesne skupine, da se pridružijo RAC, bi morali v debato vključiti širša vprašanja, kot so okoljsko označevanje in tržna gibanja.

2.2.4. Operativni postopki

Sprejemanje odločitev v RAC mora biti pregledno. Vloge delovnih skupin in izvršnega odbora morajo biti jasno opredeljene. Povečevanje števila tematskih skupin ne sme biti razlog

za slabšo preglednost. Kadar RAC uporabijo možnost pisnega posvetovanja, morajo zagotoviti, da so vsi zadevni člani dobili ustrezne informacije. Kadar koli je mogoče, bi morali odločitve sprejemati soglasno. V nasprotnem primeru je treba nasvetu, posredovanemu Komisiji, priložiti jasno opombo o nasprotujočih si mnenjih članov. Zapisniki sestankov morajo biti dostopni vsem. Regionalni svetovalni sveti ta pravila večinoma upoštevajo, vendar bi bilo treba zagotoviti bolj sistematično nadaljnje spremljanje.

Bistveno je, da se vsi člani in javnost obveščajo o dejavnosti regionalnih svetovalnih svetov. Zaradi zapletenosti zadev, o katerih se razpravlja, in večjih delovnih obremenitev regionalni svetovalni sveti tvegajo, da bodo izgubili stik s temeljno ravno in zaživel ločeno življenje, v katerem bodo informacije krožile le znotraj ozkega kroga, sestavljenega predvsem iz članov izvršnega odbora. Ti morajo zastopati svoje volilne enote in ne smejo skušati delovati kot neodvisni strokovnjaki. Za spoprijemanje s tem problemom so regionalni svetovalni sveti sprejeli vrsto pozitivnih pobud, na primer razvijanje koristnih spletnih strani, na katerih so na voljo vsi dokumenti, pošiljanje tedenskih informativnih pisem članom in pripravljanje izjav za tisk. Nekateri RAC so skušali povečati udeležbo na generalnih skupščinah tako, da so organizirali zasedanja v ribiških pristaniščih ali vzpostavili „govorniške kotičke“. Takšne pozitivne pobude je treba nadaljevati in krepiti.

RAC ne morejo zagotavljati prevajanja in tolmačenja v vse jezike svojih članov. Vendar morajo kljub temu v največji možni meri zagotavljati enakopraven dostop do informacij. Člani regionalnih svetovalnih svetov morajo določiti ustrezna pravila za prevajanje/tolmačenje in v ta namen zagotoviti primeren delež sredstev.

RAC so organi, ki jih vodijo zainteresirane strani. Sami se morajo dogovoriti o pravilih delovanja znotraj splošnega okvira Skupnosti. Vendar se zdi, da notranji poslovnik niso vedno dovolj podrobni, da bi preprečevali nesporazume pri razlagah, ponujali rešitve in zagotavljali ravnovesje med različnimi skupinami. Pojavile so se na primer težave v zvezi s prošnjami za članstvo, neplačevanjem članarine itd. V tem smislu je za zagotavljanje učinkovitega delovanja regionalnih svetovalnih svetov ključna vloga sekretariata, kar bi se moralo odražati v njihovih statutih. Komisija bi lahko regionalnim svetovalnim svetom na osnovi najboljše prakse predlagala ustrezne smernice.

2.3. Sodelovanje nečlanov

Sestankov RAC se pogosto udeležujejo znanstveniki, ki razlagajo nasvete Mednarodnega sveta za raziskovanje morja (ICES) in komentirajo podatke. Novi memorandum o soglasju med Komisijo in organizacijo ICES je formaliziral prejšnje priložnostne dogovore o sodelovanju znanstvenikov na srečanjih zainteresiranih strani in obratno. Opredelitev pojma znanstveniki v Sklepu bi se lahko razširila, tako da bi vključevala tudi druge strokovnjake, na primer ekonomiste.

Vključenost držav članic je različna. Nekatere so dejavnejše od drugih, tako glede udeležbe na srečanjih kot glede finančne ali materialne podpore. Aktivna vključenost držav članic, kot jo določa Sklep, bo ključna za uspeh regionalnih svetovalnih svetov.

Komisija regionalnim svetovalnim svetom zagotavlja finančno podporo in pomaga njihovim sekretariatom pri upravljanju sofinanciranja Skupnosti, tako da jim svetuje glede izvajanja sporazumov o donaciji in finančne uredbe. Na sestankih delovnih skupin sodelujejo tudi strokovnjaki Komisije v mejah razpoložljivih sredstev. Vendar Komisija meni, da ne bi bilo primerno, če bi njeni uradniki sodelovali na vseh sestankih RAC, saj se lahko v njihovi

odsotnosti včasih razvijejo bolj neodvisne razprave. Regionalni svetovalni sveti bi morali Komisiji vnaprej pošiljati povzetke dnevnega reda s poudarkom na pričakovanjih, ki jih imajo od sodelovanja Komisije.

Sodelovanje predstavnikov tretjih držav je koristno in ga je treba spodbujati, čeprav bi ga bilo morda treba omejiti pri razpravah, ki zadevajo možna stališča EU pri pogajanjih s tretjimi državami. Ker ureditev ni recipročna, to povzroča neravnovesje na ravni izmenjave informacij. Treba bi bilo premisliti o pogajanjih za doseg reciprocnega dostopa regionalnih svetovalnih svetov do enakovrednih srečanj zainteresiranih strani v tretjih državah.

Sklep predvideva udeležbo Svetovalnega odbora za ribištvo in ribogojstvo (ACFA) na srečanjih RAC. ACFA je drugi steber upravljanja skupne ribiške politike. Da bi preprečili podvajanje dela, je pomembno dobro usklajevanje z ACFA, vendar razdelitev odgovornosti med regionalnimi svetovalnimi sveti in ACFA ni vedno jasna. Razdelitev dela RAC in ACFA na regionalne oziroma horizontalne zadeve bi bila preveč poenostavljena, saj je lahko tudi pri vprašanjih, kakršna so poenostavitev, celotni dovoljeni ulov in kvote, tehnični ukrepi itd., upravičen regionalni vidik. Prav tako imajo lahko nasveti regionalnih svetovalnih svetov vpliv na veliko področij. Komisija mora do junija 2008 pripraviti oceno uspešnosti ACFA in z njim povezanih finančnih instrumentov. Ena od zadev, o katerih se bo razpravljalo po pripravi te ocene, je sodelovanje med ACFA in regionalnimi svetovalnimi sveti ter njihove zadevne vloge.

3. DOPRINOS REGIONALNIH SVETOVALNIH SVETOV K POSTOPKU ODLOČANJA NA PODROČJU SKUPNE RIBIŠKE POLITIKE

3.1. Splošni trendi: izboljšanje dialoga med in z zainteresiranimi stranmi

RAC so omogočili večjo dostopnost informacij in boljše razumevanje odločitev, sprejetih na evropski ravni. Prek njih so novi predlogi predstavljeni zainteresiranim stranem, ki imajo dostop tudi do delovnega programa Komisije, zato lahko v skladu s tem organizirajo svoj načrt dela in zaprosijo za dodatne informacije. RAC so zastopani v svetovalnem odboru Agencije Skupnosti za nadzor ribištva in sodelujejo pri njenem delu⁵. Zagotovljen je tudi tok informacij od spodaj navzgor, saj člani RAC Komisiji omogočajo koristen vpogled v lokalne razmere. RAC so pomagali razviti tudi regionalne mreže, po katerih bolje krožijo izkušnje in ideje.

Regionalni svetovalni sveti so postali dejavni udeleženci v SRP. Število priporočil Komisiji narašča, prav tako pa tudi število srečanj in seminarjev (glej Prilogo 2). Veliko priporočil je bilo podanih na prošnjo Komisije, vendar RAC pogosto sami prevzamejo pobudo ter organizirajo dogodke in delavnice na teme, kot so upravljanje na podlagi pravic ali nadzor in izvajanje⁶. V več primerih so RAC organizirali skupne seminarje ali povabili druge RAC, da so se udeležili njihovih sestankov⁷. Poleg tega nekateri RAC kažejo zanimanje za razprave o vprašanjih pomorske politike⁸.

⁵ Uredba Sveta (ES) št. 768/2005 z dne 26. aprila 2005 (UL L 128, 21.5.2005, str. 1–14).

⁶ Na primer Konferenca RAC za Baltsko morje o nadzoru in skladnosti (marec 2007).

⁷ Na primer skupni sestanek regionalnih svetovalnih svetov o zaščitenih morskimi območjih oddaljenih od obale (marec 2008) ali simpozij RAC za Severno morje in severozahodne vode o obnovitvi trske (marec 2007).

⁸ Razprave o projektu severnoevropskega plinovoda (Nord Stream) v Baltskem morju.

Komisija ni edini končni porabnik nasvetov regionalnih svetovalnih svetov, saj njihove nasvete posredujejo tudi države članice v razpravah, ki se odvijajo v okviru Sveta ministrov ali med poslanci Evropskega parlamenta. Regionalni svetovalni sveti so se prav tako udeležili več srečanj, ki so jih organizirali poslanci EP. Nekatere države članice so srečanja regionalnih svetovalnih svetov izkoristila za razprave z zainteresiranimi stranmi o vprašanih SRP, na primer o določanju zaščitenih morskih območij.

V splošnem so RAC pomagali omiliti sovražno nastrojenost proti SRP in tako omogočili nadaljnje neposredne stike med zainteresiranimi stranmi, uradniki EU, državami članicami in znanstveniki. Kljub temu so regionalni svetovalni sveti še vedno v postopku učenja. Da bi se lahko dogovorile o skupnih priporočilih, se morajo zainteresirane strani najprej bolje spoznati med seboj in razviti nove delovne metode. Nekateri regionalni svetovalni sveti so se oprli na obstoječe regionalne pobude, medtem ko na drugih področjih ali v drugih sektorjih takšne strukture nimajo predhodnikov, zato so naleteli na resne težave z razvojem zmogljivosti. To pojasnjuje, zakaj niso bili vsi regionalni svetovalni sveti vzpostavljeni ob istem času in svojih dejavnosti niso razvijali z enako hitrostjo.

3.2. Dejavnosti, ki sledijo nasvetom regionalnih svetovalnih svetov

V skladu s členom 7(3) Sklepa Komisija na vsa priporočila RAC odgovori v roku treh mesecev in obravnava vsa vprašanja, ki so bila odprta. Odgovori Komisije se posredujejo članom RAC in se pogosto objavijo na spletnih straneh RAC.

Pri posvetovanju z regionalnimi svetovalnimi sveti si Komisija zlasti prizadeva pridobiti pripombe iz prakse, s pomočjo katerih lahko učinkoviteje upošteva regionalne in lokalne razmere, ali nasvete v zvezi z določenimi ribištvi. V tem smislu sta se kakovost in pravočasnost nasvetov RAC sčasoma izboljšali. Nekateri RAC so predložili posebno dobro utemeljene nasvete o dolgoročnih načrtih za upravljanje in Komisija je njihova priporočila upoštevala.

Vendar so se pojavili tudi primeri, ko Komisija ni mogla upoštevati nasvetov RAC. Nekateri RAC so se pritožili, da Komisija pri pogajanjih s tretjimi državami ne upošteva njihovih soglasno sprejetih priporočil. Toda pri takšnih pogajanjih Komisija ne more enostransko vsiljevati svojega stališča, temveč mora iskati kompromise z nasprotnimi stranmi. Včasih bi bilo za upoštevanje nasvetov RAC potrebno ukrepanje, ki presega pristojnosti Komisije.

Eden od takšnih težavnih primerov je prispevek regionalnih svetovalnih svetov k predlogom za celotni dovoljeni ulov in kvote. Letno izvajanje teh dejavnosti lahko povzroči, da se lovni sektor osredotoči le na svoje kratkoročne interese, zaradi česar člani RAC težko dosežejo medsebojno soglasje. Dejansko se je že več okoljskih organizacij umaknilo iz razprav in zavrnilo potrditev predlogov RAC na to temo. Komisija je ob več priložnostih pri končnih pogajanjih z državami članicami upoštevala priporočila RAC, četudi so bila oddana pozno.

Dejavnosti Komisije po prejemu nasvetov regionalnih svetovalnih svetov so odvisne tudi od tega, ali so nasveti skladni s cilji SRP in trajnostnega ribištva. Komisija pri ocenjevanju nasvetov RAC upošteva to merilo in ne dejstva, da je bil nasvet sprejet soglasno. Komisija je že večkrat razložila, da ne more upoštevati priporočil RAC, kadar znatno odstopajo od znanstvenih nasvetov ali so v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi ali dolgoročnimi načrti Skupnosti za upravljanje.

Komisija priznava potrebo po oblikovanju jasnih smernic, ki bi vključevale merila za oceno kakovosti nasvetov regionalnih svetovalnih svetov. Komisija namerava razviti takšna merila za usmerjanje regionalnih svetovalnih svetov pri njihovem delu in bo organizirala letna poročanja s posameznimi RAC, na katerih bo razpravljala o možnosti nadaljnjih dejavnosti na podlagi njihovih nasvetov.

3.3. Možni načini za izboljšanje kakovosti in pravočasnosti nasvetov regionalnih svetovalnih svetov

Regionalni svetovalni sveti potrebujejo čas za ustrezno posvetovanje s svojimi člani, razpošiljanje predlogov in zbiranje dokazov. Ta pripravljalni proces zagotavlja več časa za posvetovanje in razpravo z znanstveniki, saj je večina znanstvenih priporočil na voljo do julija. Proces presoje vpliva lahko pripomore k večji vključenosti zainteresiranih strani v zgodnjih fazah preučevanja, ki ga izvaja Komisija. Komisija bo izboljšala svoj proces načrtovanja, da bi lahko regionalnim svetovalnim svetom hitreje priskrbelo boljše navodila ter jim omogočila, da načrtujejo svoje delo in si zastavljajo prednostne cilje.

Dokumenti, ki jih Komisija pošilja regionalnim svetovalnim svetom, se lahko zdijo zelo strokovni in težko razumljivi, zlasti kadar so na voljo le v enem jeziku. To onemogoča posvetovanje z ribiči na preprosti ravni in lahko še bolj izkrivi ravnovesje vplivnosti v korist tistih predstavnikov, ki imajo ustrezno strokovno znanje. Člani RAC se včasih počutijo zasuti z informacijami in ne razumejo, kaj se od njih pričakuje. Komisija bo ponovno preučila svoje posvetovalne metode: osnutke dokumentov bo pripravila v preprostejšem jeziku in vanje vključila seznam podrobnih vprašanj/problemov, za katere potrebuje nasvete RAC.

Posvetovanje z RAC se ne bi smelo osredotočati na kratkoročne probleme, ki imajo takojšen gospodarski učinek. To povzroča delitev med člani regionalnih svetovalnih svetov in ogroža njihovo legitimnost. Komisija na primer namesto razprav o številkah na področju celotnega dovoljenega ulova za posamezne staleže bolj podpira sistematično razpravo o načelih, ki jih vsebuje njena letna izjava o politiki glede ribolovnih možnosti. RAC imajo pomembno vlogo v razpravi o dolgoročnih strateških vprašanjih, kot so dolgoročni načrti za upravljanje, zavržki ali pristop k ekosistemom. Ekскурzija na Norveško, ki jo je Komisija organizirala leta 2007, je pomagala odkriti zanimive priložnosti za razpravo o teh vprašanjih s predstavniki RAC⁹.

Regionalni svetovalni sveti so bili ustanovljeni za pridobivanje mnenj zainteresiranih strani o znanstvenih nasvetih in političnih možnostih, ne pa kot nadomestilo za znanstvenike. Kljub temu bi morali biti nasveti RAC osnovani na najboljših dokazih, ki so na voljo. Novi memorandum o soglasju med ICES in Evropsko skupnostjo ponuja nove možnosti za krepitev sodelovanja med regionalnimi svetovalnimi sveti in ICES s predstavitvami nasvetov ICES, tematskimi skupinami za dolgoročne načrte za upravljanje, delavnicami za izmenjavo podatkov itd. Komisija lahko na podlagi predlogov regionalnih svetovalnih svetov tudi zaprosi ICES za izvedbo študij o specifičnih temah. To sodelovanje bi bilo koristno razširiti, tako da bi vključevalo ekonomiste in družboslovce iz Znanstvenega, tehničnega in

⁹ Komisija je v začetku junija leta 2006 organizirala študijsko ekskurzijo z evropskimi zainteresiranimi stranmi v Kanado in ZDA, da bi si ogledali, kako sistemi upravljanja delujejo v praksi zunaj EU. K sodelovanju so bili povabljeni predsedniki regionalnih svetovalnih svetov in ena nevladna organizacija, ki dejavno sodeluje pri delu svetov. Leta 2007 je bila organizirana študijska ekskurzija na Islandijo in Norveško z namenom razprave o izkušnjah s politiko zavržkov v teh dveh državah.

gospodarskega odbora za ribištvo. Na podlagi novih pravil za zbiranje podatkov¹⁰ bodo imeli RAC tudi boljši dostop do podatkov.

Obstaja jasna povezava med kakovostjo in učinkom nasvetov regionalnih svetovalnih svetov ter njihovo sestavo. Sestava s široko zastopanostjo članov iz več sektorjev je najboljše zagotovilo za dobre in uravnotežene nasvete, ki so skladni s cilji SRP.

4. ZAKLJUČEK

Obstoječi pravni okvir je na splošno zadovoljiv, saj je omogočil vzpostavitev regionalnih svetovalnih svetov in usmerjal njihovo delovanje. Zdaj morda obstajajo možnosti za izboljšave ali razjasnitve nekaterih določb Sklepa na podlagi dosedanjih izkušenj. Komisija je izpostavila področja, na katerih bi bile možne takšne prilagoditve, in se želi o teh zadevah posvetovati z vsemi zainteresiranimi stranmi, preden predlaga morebitne spremembe.

Vendar se lahko tudi kratkoročno izvedejo številni ukrepi za izboljšanje delovanja regionalnih svetovalnih svetov, ne da bi bili potrebni novi zakonodajni predpisi. Komisija bo zato:

- spodbujala sodelovanje širšega spektra zainteresiranih strani s promocijo podobe in vloge te organizacije;
- izboljšala dostop regionalnih svetovalnih svetov do znanstvenih dokazov in podatkov, da bodo lahko v celoti izkoristili memorandum o soglasju z ICES ter določbe nove uredbe o zbiranju podatkov;
- vključila regionalne svetovalne svete v razmišljanja o dolgoročnem razvoju SRP, tudi s temu namenjenimi študijskimi ekskurzijami;
- izboljšala proces posvetovanja, tako da bo regionalne svetovalne svete vanj vključila na zgodnejši stopnji, jim dala na voljo dovolj časa za odzive ter jim priskrbelo jasnejše in dostopnejše dokumente;
- predlagala ustrezna merila za izboljšanje skladnosti nasvetov RAC s cilji SRP. Komisija bo razmislila tudi o organiziranju letnih poročevalskih srečanj z regionalnimi svetovalnimi sveti, na katerih se bo razpravljalo o njenih dejavnostih, ki se bodo izvajale na podlagi njihovih nasvetov;
- izboljšala prepoznavnost regionalnih svetovalnih svetov s pomočjo spletne strani Komisije ter
- predlagala smernice glede poslovnika in finančnega upravljanja s sredstvi Skupnosti.

Za kakršno koli dokončno sodbo o regionalnih svetovalnih svetih je še prezgodaj, saj je vsak od njih na drugačni stopnji razvoja in morajo delati v zelo raznolikih razmerah. Vendar pa so regionalni svetovalni sveti kljub težavam, s katerimi so se srečevali v fazi začetka delovanja, že pozitivno prispevali k razvoju SRP.

¹⁰ Uredba Sveta (ES) št. 199/2008 z dne 25. februarja 2008 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za zbiranje, upravljanje in uporabo podatkov v sektorju ribištva in podporo znanstvenemu svetovanju v zvezi s skupno ribiško politiko (UL L 60, 5.3.2008, str. 1–12).

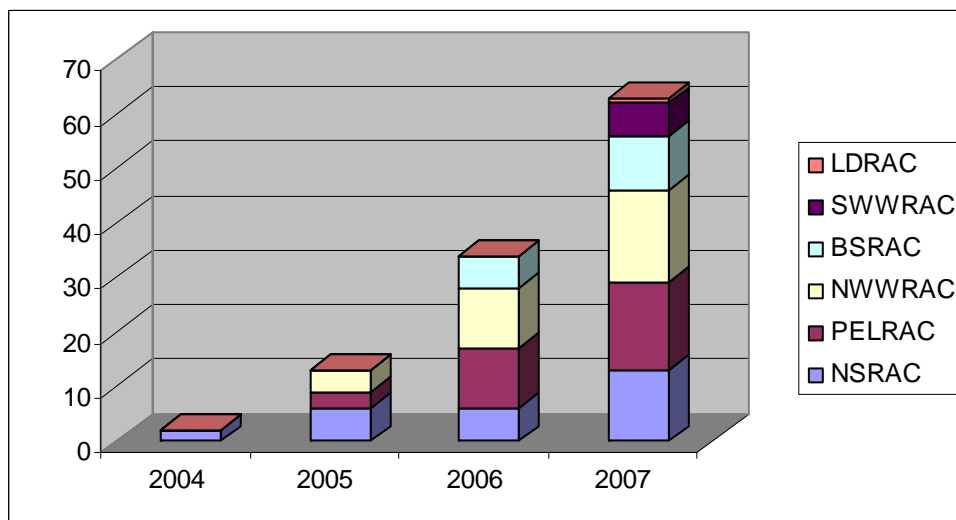
Komisija bo prisluhnila mnenjem Evropskega parlamenta, Sveta in zainteresiranih strani, preden bo predlagala kakršne koli dodatne spremembe obstoječega pravnega okvira.

PRILOGA 1 – Delujoči regionalni svetovalni sveti (1. januarja 2008)

	RAC za Severno morje	RAC za pelagičen stalež	RAC za severozahodne vode	RAC za Baltsko morje	RAC za flote dolge plovbe	RAC za jugozahodne vode
Vzpostavitev:	1. novembra 2004	16. avgusta 2005	26. septembra 2005	13. marca 2006	30. marca 2007	9. aprila 2007
Sedež:	Aberdeen, Združeno kraljestvo	Rijswijk, Nizozemska	Dublin, Irsko	Köbenhavn, Danska	Madrid, Španija	Lorient, Francija
Zadevne države članice:	9 – Belgija, Danska, Nemčija, Španija, Francija, Nizozemska, Poljska, Švedska in Združeno kraljestvo	10 – Danska, Nemčija, Španija, Francija, Irsko, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Švedska in Združeno kraljestvo	6 – Belgija, Španija, Francija, Irsko, Nizozemska in Združeno kraljestvo	8 – Danska, Nemčija, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Finska in Švedska	12 – Danska, Nemčija, Estonija, Španija, Francija, Irsko, Italija, Litva, Nizozemska, Poljska, Portugalska in Združeno kraljestvo	5 – Belgija, Španija, Francija, Portugalska in Nizozemska
Predsednik:	Hugo Andersson	Iain MacSween	Sam Lambourn	Reine Johansson	Antonio Cabral	Victor Badiola
Število članov:	32	60	55	42	72	115
Spletna stran:	http://www.nsrac.org	http://www.pelagic-rac.org	http://nwwrac.org/	http://www.bsrac.org		http://www.ccr-s.eu

PRILOGA 2 – Statistični podatki o dejavnostih RAC

Priporočila RAC, poslana Komisiji

Srečanja RAC

